

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

**BYLOJE DĖL UAB „VIVA PHARMA“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS
ĮSTATYMO PAŽEIDIMO**

2016-03-24 Nr.12R-37

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkė), Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės,

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo bylą pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) 2016-02-09 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-9 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Viva Pharma“ (įmonės kodas 300539506, adresas – Totorių g. 30-11, Vilnius) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija **n u s t a t o**

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-02-12 gavo Tarnybos 2016-02-11 raštu Nr. 69D1-(69.5)-269 persiustą Protokolą dėl UAB „Viva Pharma“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Viva Pharma“ maisto papildų „BODYFLEX® Combi“, „Biomare Immuno“ reklamoje naudojo neleistinus naudoti teiginius apie sveikatingumą, nurodė ir užsiminė apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines ir kitas savybes, kai tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Tarnyba Protokole nustatė, kad minėta reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapiuose:

- 1) www.suomiskipapildai.lt laikotarpiu nuo 2015-08-20 iki 2016-01-07;
- 2) www.100metu.lt laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2015-09-29;
- 3) www.vaistine.lt laikotarpiu nuo 2015-05-20 iki 2015-10-02;
- 4) www.vaistai.lt laikotarpiu nuo 2009-12-23 iki 2015-09-26.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Viva Pharma“ reklamuodama interneto tinklalapyje:

- 1) www.suomiskipapildai.lt maisto papildą:

a) „BODYFLEX® Combi“ naudojo teiginius:

- *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes: „Padeda, kai pažeisti kremzliniai sąnarių audiniai.“*

- *kuriomis nurodoma į bendro pobūdžio, nekonkrečių naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, nepateikiant konkrečių teiginio apie sveikatingumą, kuris yra įtrauktas į Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą: „BODYFLEX® Combi tai sudėtinis*

biologiškai aktyvių medžiagų, vitaminų bei mineralų derinys, fiziologiškai veikiantis jungiamąjį, raumenų bei kaulų audinius.“, „Šnariams, kaulams ir raumenims stiprinti“.

b) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „<...> širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai.“

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „Alkilglicerolis stimuliuoja baltąsias kraujo ląsteles. Ši medžiaga atstato raudonųjų kraujo čiulpų funkcijas <...>.“

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „BIOMARE IMMUNO – ryklių kepenų aliejaus ir vitamino E kapsulės imuninei sistemai stiprinti.“, „Norint sustiprinti imunitetą, <...>“, „<...> [alkilglicerolis] užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą, kai jūsų organizmas kovoja su ligų sukėlėjais.“

- *kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas:* „Tai natūralus produktas <...>“.

2) www.100metu.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „Rykliai turi labai stiprią imuninę sistemą, apsaugančią juos nuo bakterijų, virusų, cheminių bei kitų kenksmingų medžiagų.“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> slopinantis daugelio kenksmingų medžiagų, sukeliančių riziką susirgti vėžiu, poveikį <...>.“

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Ryklių kepenų aliejus imuninei sistemai stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: norint sustiprinti imuninę sistemą.“, „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis sustiprinti imuninę sistemą <...>“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> stiprinantis organizmo imuninę sistemą.“

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis <...> padidinti baltųjų kraujo ląstelių kiekį.“

b) „Bodyflex® Combi“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą savybes:* „Imbieras nuo seno naudojamas reumatiniams ligoms gydyti. Tyrimai parodė, kad imbieras labai sumažina kelio osteoartrito simptomus.“, „Liofilizuotas žaliųjų moliuskų ekstraktas dėl jame esančių medžiagų – gliukogeno, gliukozamino ir omega-3 riebiųjų rūgščių ETA, EPA ir DHA – jau dešimtmečius vartojamas reumatoidiniam artritui gydyti. Klinikiniais tyrimais patvirtinta, kad gliukozaminas mažina skausmą ir uždegimą, stabdo sveikų kremzlių irimą.“, „Moksliniai tyrimai patvirtino, kad dilgėlė malšina skausmą, todėl visą gydymo laikotarpį juntamas mažesnis skausmas. Metilsulfonilmetanas (MSM) slopina uždegimą <...>“.

- *kuriais nurodoma į bendro pobūdžio, nekonkrečių naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, nepateikiant konkretaus teiginio apie sveikatingumą, kuris yra įtrauktas į Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Šnariams, kaulams ir raumenims stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: · sumažėjus šnarių lankstumui; · kenčiantiems nuo padidėjusio šnarių jautrumo; · norintiems sumažinti šnarių pabrinkimą; · siekiantiems sustiprinti raumenis ir kaulus.“

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:*

„Metilsulfonilmetanas (MSM) slopina uždegimą ir turi antioksidacinių savybių.“

3) www.vaistine.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „Rykliai turi labai stiprią imuninę sistemą, apsaugančią juos nuo bakterijų, virusų, cheminių bei kitų kenksmingų medžiagų.“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> slopinantis daugelio kenksmingų medžiagų, sukeliančių riziką susirgti vėžiu, poveikį <...>“.

- kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą: „Ryklių kepenų aliejus imuninei sistemai stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: norint sustiprinti imuninę sistemą.“, „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis sustiprinti imuninę sistemą <...>“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> stiprinantis organizmo imuninę sistemą.“

- kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi: „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis <...> padidinti baltųjų kraujo ląstelių kiekį.“

4) www.vaistai.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno caps.“ naudojo teiginius:

- kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą bei profilaktines savybes: „Jei Jus dažnai kamuoja ligos - neleiskite Joms Jūsų skriausti, pasikvieskite į pagalbą BIOMARE IMMUNO 100 CAPS.“, „Ryklių kepenų aliejus jau naudojamas daugiau nei keturiasdešimt metų įvairiais terapiniais ir prevenciniais tikslais.“, „Pirmieji tyrimai buvo pradėti norint išsiaiškinti alkykglicerolio terapinio poveikio efektyvumą gydant kraujo vėžį. Vėliau pastebėta, jog jis veikia daugelį organizmo funkcijų - net mažina pykinimą po chemoterapijos.“, „<...> užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą susidūrus Jūsų organizmui su ligų sukėlėjais.“, „Yra manoma, kad šis produktas yra veiksmingas gydant vėžį, gal būt galėtų padėti net ŽIV atveju.“

- kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas: „Tai natūralus produktas <...>“

- kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi: „<...> kurio sudėtyje gausu alkyloglicerolio, veikiančio baltąsias kraujo ląsteles.“, „Ši medžiaga [alkilglicerolis] atstato raudonųjų kraujo čiulpų funkcijas <...>“

- kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą: „Alkilglicerinas yra imunostimuliatorius, <...>“, „<...> užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą susidūrus Jūsų organizmui su ligų sukėlėjais.“, „Sustiprinkite savo imuninę sistemą ir būkite sveiki su BIOMARE IMMUNO 100 CAPS!“

b) „Bodyflex® Combi“ naudojo teiginius:

- kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą bei savybes: „Tai preparatas skirtas reumatoidinių artritų gydymui, kuris skandinavijoje sėkmingai naudojamas daugiau nei 10 metų.“

Tarnyba Protokole nustatė, kad šalia aukščiau minimų maisto papildų aprašymų nepateikiamas privalomas pateikti teiginys apie įvairios ir subalansuotos mitybos ir sveiko gyvenimo būdo svarbą.

Tarnyba Protokole nurodė, kad tai kas aukščiau išdėstyta, neatitinka: 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL 2014 L 189, p.1) 16 straipsnio, 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p. 9) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. lapkričio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1047/2012 (OL 2012 L 310, p.36) 3 straipsnio a dalies, 8 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 2 dalies a punkto ir 3 dalies, 13 straipsnio 3 dalies, 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentai (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L

304, p. 18) 7 straipsnio 1 dalies b punkto, 3 dalies ir 4 dalies a punkto, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto, ir Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-432 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“ patvirtinimo“ 6, 15 punktų reikalavimų, ir tuo UAB „Viva Pharma“ pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą.

Tarnyba protokole nurodė, kad UAB „Viva Pharma“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą.

Tarnyba protokole nurodė, kad UAB „Viva Pharma“ geranoriškai bendradarbiavo ir teikė prašomus dokumentus bei informaciją.

UAB „Viva Pharma“ 2015-10-13 Tarnybai pateiktame rašte nurodė, kad vos tik gavusi Tarnybos pranešimą, nedelsdama ėmėsi priemonių, kad būtų pašalinti galimi teisės aktų pažeidimai skelbiant informaciją apie bendrovės platinamus maisto papildus:

- 1) 2015-09-28 el.paštu kreipėsi į interneto svetaines, kuriose skelbiami maisto papildų aprašymai, su prašymu laikinai pašalinti maisto papildų aprašymus;
- 2) 2015-10-01 el.paštu pateikė interneto svetainėms atnaujintus maisto papildų aprašymus, kuriuos paprašė paskelbti vietoj ankstesnių aprašymų.

Bendrovė nurodė, kad šiuo metu papildomai analizuoja teisės aktų reikalavimus ir konsultuojasi su teisininkais, siekdama, kad maisto papildų aprašymai maksimaliai atitiktų visų teisės aktų, nustatančių reikalavimus maisto ir maisto papildų reklamai, reikalavimus.

Bendrovė nurodė, kad naujos redakcijos maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ apžrašymai atitinkamai buvo išsiųsti interneto tinklalapiams: www.vaistas.lt, www.vaistai.lt, www.efarma.lt, www.sveikas24.lt, www.100metu.lt, www.vaistine.lt, www.kampo.lt.

Bendrovė nurodė, kad maisto papildų aprašymai buvo skleidžiami tik interneto tinklalapiuose, informacija apie maisto papildus niekada nebuvo platinama ar skleista jokiais kitomis reklaminėmis priemonėmis, nei per jokiais kitas visuomenės informavimo priemones (televiziją, radiją. Laikraščius, periodinius leidinius ir kt.), t.y. bendrovė nevykdė jokios aktyvios veiklos, siekdama paskatinti maisto papildų pardavimą arba kitaip aktyviai pristatyti vartotojams maisto papildus.

Bendrovė nurodė, kad kai kurių interneto tinklalapių valdytojai informaciją į savo interneto tinklalapius įkėlė UAB „Viva Pharma“ prašymu, tačiau kiti interneto tinklalapių valdytojai informaciją į savo svetaines įkėlė savo nuožiūra ir be UAB „Viva Pharma“ žinios – šiuos aprašymus radę kituose šaltiniuose ir su UAB „Viva Pharma“ įkėlimo fakto nederinę.

Bendrovė nurodė, kad kadangi informacija įkelta seniai (prieš 9 metus), rašytiniai susitarimai su interneto svetainių valdytojais, su kuriais bendrovė tarėsi dėl informacijos įkėlimo, nėra išlikę, o specialių komercinių sutarčių dėl informacijos įkėlimo nebuvo, tai galėjo būti derinama el. paštu arba telefonu. Bendrovė nurodė, kad neturi galimybės surinkti duomenų, nes teisės aktai neįpareigoja saugoti šią informaciją ir pastarosios bendrovė nekaupia.

Bendrovė nurodė, kad reklaminė informacija apie maisto papildus buvo skleidžiama šiose interneto tinklalapiuose:

- 1) www.vaistas.lt maisto papildų aprašymų įkėlimas nebuvo derintas su bendrove, informacija įkelta iš kitų šaltinių;
- 2) www.vaistai.lt 2006-2007m. talpino maisto papildų aprašymus UAB „Viva Pharma“ prašymu;
- 3) www.efarma.lt 2011-2012 m, talpino maisto papildų aprašymus abipusiu susitarimu su bendrove;
- 4) www.sveikas24.lt įkelti maisto papildų aprašymai iš kitų šaltinių be bendrovės prašymo ar atskiro sutikimo;
- 5) www.100metu.lt 2010-2012m. talpino maisto papildų aprašymus abipusiu susitarimu su bendrove;

- 6) www.vaistine.lt 2010-2012m. talpino maisto papildų aprašymus abipusiu susitarimu su bendrove;
- 7) www.suomiskipapildai.lt interneto tinklalapis priklauso bendrovei UAB „Viva Pharma“. Bendrovė nurodė, kad šį interneto tinklalapį planuota naudoti kaip oficialų bendrovės interneto tinklalapį ir jame skelbti informaciją apie bendrovės platinamus įvairius maisto papildus, tačiau interneto tinklalapis nebuvo užbaigtas kurti ir niekada nebuvo pilnai naudojamas. Bendrovė nurodė, kad nors šis interneto tinklalapis vartotojams prieinamas viešai, jo adreso UAB „Viva Pharma“ niekada nereklamavo ir viešai neskelbė.

Bendrovė nurodė, kad UAB „Viva Pharma“ buvo įsteigta 2006 metų vasario mėn., o šiuo metu bendrovėje dirba 2 darbuotojai. Bendrovė nurodė, kad platina maždaug 90 rūšių maisto papildų.

Bendrovė nurodė, kad maisto papildus „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ platina nuo 2006 m. ir šie maisto papildai visuomet sudarė ir šiuo metu sudaro tik nežymią dalį bendrovės platinamos produkcijos, o pastaraisiais metais kasmet parduodama vos po kelis šių maisto papildų vienetus.

Bendrovė nurodė, kad per 9 metų laikotarpį bendrovė tik pirmuosius 3 metus dirbo su maisto papildų pardavimų skatinimu, o nuo 2009 metų (6 metai iš 9 metų) jokių rinkodaros veiksmų, susijusių su maisto papildais, nevykdė. Tai akivaizdžiai: pagrindžiama bendru maisto papildų pardavimų skaičiumi per 9 metus – 1974 pakuočių (vienetų); parodo bendrovės planus maisto papildų atžvilgiu – tai nebuvo svarbūs pardavimų portfelio papildai, jiems nebuvo skirtas dėmesys, o aprašymas nesikeitė nuo 2006 metų; įrodo, kad pastarųjų kelių metų (2014-2015 metai maisto papildu „Biomare Immuno“ atžvilgiu ir 2012-2015 metai maisto papildu „Bodyflex® Combi“ atžvilgiu) maisto papildų pardavimai buvo atsitiktiniai ir nebuvo paskatinti atitinkamų rinkodaros veiksmų.

Bendrovė nurodė, kad įvertinus kasmet parduotų ir per nurodytą laikotarpį bendrus parduotų maisto papildų vienetų kiekius, darytina išvada, jog vartotojams informacija interneto tinklalapiuose apie maisto papildus jau ilgą laiką (bendrovė mano, kad 6 metų laikotarpis pagrįstai laikytinas ilgu laiku) nebuvo ir nėra aktuali, neturėjo įtakos vartotojų apsisprendimui įsigyti būtent šiuos maisto papildus.

Bendrovė nurodė, kad reklaminė informacija apie maisto papildus buvo parengta seniai, kai dar nebuvo iki galo susiformavusi nei maisto papildų reklamos praktika, nei leidžiamų naudoti sveikatingumo teiginių teisinė bazė. Bendrovė nurodė, kad, 2006-2007 metais rengdama maisto papildų aprašymus, kruopščiai išanalizavo tuo metu jai žinomą ir prieinamą viešai skelbiamą mokslinę informaciją ir maisto papildų sudedamųjų dalių poveikį grindžiančių tyrimų rezultatais. Bendrovė nurodė, kad visi maisto papildų aprašymai interneto tinklalapiuose parengti remiantis 2001-2007 metais skelbtais moksliniais tyrimais.

Bendrovė nurodė, kad, gavusi Tarnybos raštą, pradėjo analizuoti susiformavusią praktiką ir teisės aktų reikalavimus, vertinti maisto papildų tekstus ir suprato, kad dalis informacijos apie maisto papildus pažeidžia teisės aktų reikalavimus, todėl negalėjo būti skelbiama. Bendrovė nurodė, kad apgailestauja dėl susidariusios situacijos ir deda maksimalias pastangas, kad ji būtų ištaisyta.

Bendrovė nurodė, kad šiuo metu peržiūri visų jos platinamų maisto papildų aprašymus, konsultuojasi su teisininkais. Bendrovė nurodė, jog nesiekė specialiai pažeidinėti Lietuvos vartotojų teisių ar teisės aktų reikalavimų, bei kad yra pasiruošę bendradarbiauti ir pateikti papildomą reikalingą informaciją.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-03-08 gavo Tarnybos raštą, kuriame nurodyta, kad buvo priimtas sprendimas į Protokolą neįtraukti interneto tinklalapio www.efarma.lt kaip dar vienos UAB „Viva Pharma“ reklamos sklaidos priemonės, kadangi nebuvo galima nustatyti, kokie maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ aprašymai buvo pateikti skleisti 2011-2012 m. laikotarpiui bei nebuvo aišku, ar vėlesniu laikotarpiu informacija nebuvo koreguojama pačios UAB „Efarmos“ vaistinė iniciatyva.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-03-09 gavo UAB „Viva Pharma“ raštą, kuriame bendrovė nurodė, kad prašo bylą „Dėl UAB „Viva Pharma“ nagrinėti žodinio proceso tvarka.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2016-03-24 posėdyje išklausė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus.

Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad visa medžiaga yra perduota Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai ir papildomos informacijos ar medžiagos pateikti neturi.

UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad maisto papildai „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ pradėti platinti prieš 10 metų, t.y. 2006 metais, o aktyviai su jais buvo dirbama tik pirmus trejus metus, vėliau bendrovėje vyko darbuotojų pasikeitimas ir to darbuotojo, kuris dirbdavo su šiais produktais, nebeliko bendrovėje, taip pat pasikeitė bendrovės strateginis produktų portfelis ir minėti maisto papildai nebebuvo prioritetiniai bendrovės platinamų maisto papildų kontekste. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad 2015 metais maisto papildai „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ sudarė tik mažą dalį parduotų visų bendrovės platinamų maisto papildų procento dalį – 0,04 %. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas Andrejus Rudanovas nurodė, kad bendrovė, gavusi Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pranešimą, kreipėsi į įmonę, kuri veda apskaitą ir tiria pardavimus rinkoje, t.y. ne tik tai, kas yra bendrovės sandėlyje, bet kas yra pačioje rinkoje, ir nustatė, kad per 2015 metus buvo parduota 10 vienetų abiejų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ pakuočių, t.y. 4 vienetai vieno maisto papildo ir 6 vienetai kito maisto papildo. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė, gavusi Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pranešimą, operatyviai ėmėsi veiksmų, kad teisės aktų pažeidimai būtų pašalinti. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad vertinant skleistos reklamos poveikį, reikėtų atsižvelgti į tai, kad per 2015 metus buvo parduota vos 10 vienetų minėtų maisto papildų pakuočių, todėl galima sakyti, jog nebuvo pardavimo skatinimo ir nebuvo didelio reklamos poveikio vartotojų atžvilgiu. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė šiuo metu prekiauja apie 90 skirtingais maisto papildais ir du minėti maisto papildai sudaro tik nežymią dalį parduodamos produkcijos. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad, atsižvelgiant į parduotą maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ kiekį, darytina išvada, kad bendrovės skleista minėtų maisto papildų reklama neturėjo neigiamo poveikio ir neigiamų pasekmių rinkai, nes, jeigu vartotojas tikėtų informacija, kuri buvo pateikta reklamoje, bendrovės minėtų maisto papildų pardavimai būtų žymiai didesni.

UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pranešimą gavo 2015-09-25, penktadienį, ir iškart peržiūrėjo interneto tinklalapius, kuriuose skleista reklama, o jau 2016-09-28, pirmadienį, kreipėsi į interneto tinklalapius, kad informacija, neatitinkanti teisės aktų reikalavimų, būtų pašalinta. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad kai kurie interneto tinklalapiai labai operatyviai pašalina informaciją, neatitinkančią teisės aktų reikalavimų, o kai kurie tai padarė savaitės bėgyje. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad tik su vienu interneto tinklalapiu 2006 metais buvo sudarę sutartį ir bendrovė apmokėjo už informacijos teikimą, o visi kiti interneto tinklalapiai tiesiog paėmė informaciją vieni iš kitų. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad 2006 metais reklamos apimtys internete sudarė tik 1,5 – 2 % nuo visos reklamos kampanijos. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad informacija apie maisto papildus „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ buvo rengta 2006-2007 metais, kai dar nebuvo susiformavusi maisto papildų reklamos praktika. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad ruošiant maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ aprašus buvo remtasi viešai prieinama informacija, taip pat buvo remiamasi Jungtinių Amerikos Valstijų Nacionalinio sveikatos ir žmogaus sveikatingumo instituto interneto tinklalapyje pateikiama informacija, kuri yra prieinama ir dabar. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad nuo 2006 metų su minėtais maisto papildais nebuvo aktyviai dirbama, jie nebuvo pagrindiniai bendrovės portfelio produktai. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad informacija buvo patalpinta interneto tinklalapyje www.vaistai.lt, tada keitėsi bendrovės rinkodaros vadybininkai, o informacija taip ir liko nepakeista. UAB „Viva Pharma“

įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė labai nustebo gavusi Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pranešimą apie galimus pažeidimus ir kad jie yra ne viename interneto tinklalapyje, todėl nedelsiant ėmėsi veiksmų juos pašalinti. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad prašo atsižvelgti į tai, kad maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ parduoti kiekiai yra labai nedideli, kad bendrovė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą ir kad geranoriškai bendradarbiavo ir teikė prašomus dokumentus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar bendrovė pripažįsta padariusi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimą, UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė pripažįsta padariusi pažeidimą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar, bendrovės nuomone, 2006 metais buvo leidžiama naudoti tokius teiginius kaip „veiksmingas gydant vėžį“ ir „padeda net ŽIV atveju“, atsižvelgiant į bendrovės pateiktus paaiškinimus, kad 2006 metais nebuvo susiformavusi maisto papildų leidžiamų naudoti teiginių praktika, UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad šiuo konkrečiu atveju, 2006 metais nebuvo susiformavusi praktika, kokius teiginius galima naudoti maisto papildų reklamoje.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar 2006 metais buvo galima naudoti teiginius „veiksmingas gydant vėžį“ ir „padeda net ŽIV atveju“, UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad tuo metu tokių teiginių vartoti nebuvo galima.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar UAB „Viva Pharma“ ir toliau ketina vadovautis Jungtinių Amerikos Valstijų maisto reklamos praktika, UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad 2006-2007 metais dauguma maisto papildų buvo specialios medicininės paskirties maisto produktai, tai buvo kategorija įtvirtinta Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme, ir maisto papildai „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ taip pat buvo šioje kategorijoje, tačiau dabar bendrovė vadovaujasi Europos Sąjungos susiformavusi maisto reklamos praktika. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad ta informacija, kurią bendrovė naudojo maisto papildų „Bodyflex® Combi“ ir „Biomare Immuno“ aprašymuose nebuvo tinkama, tačiau UAB „Viva Pharma“ prašo atsižvelgti į tai, kad minėtų maisto papildų parduoti kiekiai nėra dideli.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar UAB „Viva Pharma“ anksčiau buvo tikrinta, Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad tikrinimai buvo atliekami, tačiau daugiau tikrinami patys maisto produktai, jų ženklavimas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar buvo nustatyta pažeidimų, Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad yra pasitaikę maisto produktų ženklavimų pažeidimų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar UAB „Viva Pharma“ geranoriškai bendradarbiavo tyrimo metu, Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad bendrovė geranoriškai teikė prašomus dokumentus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar šiuo metu UAB „Viva Pharma“ maisto produktų reklama yra pakeista ir pažeidimai pašalinti, Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad pažeidimai yra pašalinti. UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovės direktoriui yra tekę pakartotinai kreiptis į kai kuriuos interneto tinklalapius, kad informacija, pažeidžianti teisės aktų nuostatas, būtų pašalinta, tačiau jie nurodydavo, kad nėra jokių sutartinių santykių, todėl neprivalo pašalinti jokios informacijos, tačiau bendrovė įspėjo, jog tokiu atveju turės pranešti apie tai atitinkamoms priežiūros institucijoms, ir medžiaga buvo pašalinta.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar šiuo metu bendrovėje yra darbuotojas, atsakingas už maisto produktų reklamą, UAB „Viva Pharma“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovėje nėra daug darbuotojų, vos 2 – 3, tačiau yra reklamos, rinkodaros ir komunikacijos vadybininkė, kuri yra atsakinga už maisto produktų reklamą.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija

k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t.y. turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš bylose pateiktos informacijos matyti, kad UAB „Viva Pharma“ maisto papildų „BODYFLEX® Combi“ ir „Biomare Immuno“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapiuose: www.suomiskipapildai.lt laikotarpiu nuo 2015-08-20 iki 2016-01-07; www.100metu.lt laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2015-09-29; www.vaistine.lt laikotarpiu nuo 2015-05-20 iki 2015-10-02; www.vaistai.lt laikotarpiu nuo 2009-12-23 iki 2015-09-26; yra susijusi su UAB „Viva Pharma“ vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus maisto produktus, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. Dėl UAB „Viva Pharma“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamą įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru įspūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Taigi ir UAB „Viva Pharma“ skleista maisto papildų maisto papildų „BODYFLEX® Combi“ ir „Biomare Immuno“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapiuose www.suomiskipapildai.lt, www.100metu.lt, www.vaistine.lt, www.vaistai.lt turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas minėtų

maisto produktų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Vidutinis vartotojas, perskaitęs UAB „Viva Pharma“ minėtų maisto produktų reklamas, galėjo nepagrįstai susidaryti įspūdį, kad šie maisto produktai pasižymi ligų gydymo, profilaktinėmis ir kitomis savybėmis, kurių neturi, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

UAB „Viva Pharma“ reklamuodama interneto tinklalapyje:

1) www.suomiskipapildai.lt maisto papildą:

a) „BODYFLEX® Combi“ naudojo teiginius:

- *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą savybes:* „Padeda, kai pažeisti kremzliniai sąnarių audiniai.“

- *kuriomis nurodoma į bendro pobūdžio, nekonkrečių naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, nepateikiant konkretaus teiginio apie sveikatingumą, kuris yra įtrauktas į Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „BODYFLEX® Combi tai sudėtinis biologiškai aktyvių medžiagų, vitaminų bei mineralų derinys, fiziologiškai veikiantis jungiamąjį, raumenų bei kaulų audinius.“, „Sąnariams, kaulams ir raumenims stiprinti“.

b) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „<...> širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai.“

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „Alkilglicerolis stimuliuoja baltąsias kraujo ląsteles. Ši medžiaga atstato raudonųjų kraujo čiulpų funkcijas <...>.“

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „BIOMARE IMMUNO – ryklių kepenų aliejaus ir vitamino E kapsulės imuninei sistemai stiprinti.“, „Norint sustiprinti imunitetą, <...>“, „<...> [alkilglicerolis] užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą, kai jūsų organizmas kovoja su ligų sukėlėjais.“

- *kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas:* „Tai natūralus produktas <...>.“

2) www.100metu.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „Rykliai turi labai stiprią imuninę sistemą, apsaugančią juos nuo bakterijų, virusų, cheminių bei kitų kenksmingų medžiagų.“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> slopinantis daugelio kenksmingų medžiagų, sukeliančių riziką susirgti vėžiu, poveikį <...>.“

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Ryklių kepenų aliejus imuninei sistemai stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: norint sustiprinti imuninę sistemą.“, „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis sustiprinti imuninę sistemą <...>“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> stiprinantis organizmo imuninę sistemą.“

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis <...> padidinti baltųjų kraujo ląstelių kiekį.“

b) „Bodyflex® Combi“ naudojo teiginius:

- *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą savybes:* „Imbieras nuo seno naudojamas reumatinėms ligoms gydyti. Tyrimai parodė, kad imbieras labai sumažina kelio osteoartrito simptomus.“, „Liofilizuotas žaliųjų moliuskų ekstraktas dėl jame esančių medžiagų – gliukogeno, gliukozamino ir omega-3 riebiųjų rūgščių ETA, EPA ir DHA – jau dešimtmečius vartojamas reumatoidiniam artritui gydyti. Klinikiniais tyrimais patvirtinta, kad gliukozaminas mažina skausmą ir uždegimą, stabdo sveikų kremzlių irimą.“, „Moksliniai tyrimai patvirtino, kad dilgėlė malšina skausmą, todėl visą gydymo laikotarpį juntamas mažesnis skausmas. Metilsulfonilmetanas (MSM) slopina uždegimą <...>.“

- *kuriomis nurodoma į bendro pobūdžio, nekonkrečių naudą sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, nepateikiant konkretaus teiginio apie sveikatingumą, kuris yra įtrauktas į Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Sąnariams, kaulams ir raumenims

stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: · sumažėjus sąnarių lankstumui; · kenčiantiems nuo padidėjusio sąnarių jautrumo; · norintiems sumažinti sąnarių pabrinkimą; · siekiantiems sustiprinti raumenis ir kaulus.“.

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:*

„Metilsulfonilmetanas (MSM) slopina uždegimą ir turi antioksidacinių savybių.“.

3) www.vaistine.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes:* „Rykliai turi labai stiprią imuninę sistemą, apsaugančią juos nuo bakterijų, virusų, cheminių bei kitų kenksmingų medžiagų.“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> slopinantis daugelio kenksmingų medžiagų, sukeliančių riziką susirgti vėžiu, poveikį <...>.“.

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Ryklių kepenų aliejus imuninei sistemai stiprinti“, „Rekomenduojama vartoti: norint sustiprinti imuninę sistemą.“, „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis sustiprinti imuninę sistemą <...>.“, „Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> stiprinantis organizmo imuninę sistemą.“.

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „Ryklių kepenų aliejaus poveikį lemia alkoksilglicerolis – natūralus junginys, padedantis <...> padidinti baltųjų kraujo ląstelių kiekį.“.

4) www.vaistai.lt maisto papildą:

a) „Biomare Immuno caps.“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą bei profilaktines savybes:* „Jei Jus dažnai kamuoja ligos - neleiskite Joms Jūsų skriausti, pasikvieskite į pagalbą BIOMARE IMMUNO 100 CAPS.“, „Ryklių kepenų aliejus jau naudojamas daugiau nei keturiasdešimt metų įvairiais terapiniais ir prevenciniais tikslais.“, „Pirmieji tyrimai buvo pradėti norint išsiaiškinti alkykglicerolio terapinio poveikio efektyvumą gydant kraujo vėžį. Vėliau pastebėta, jog jis veikia daugelį organizmo funkcijų - net mažina pykinimą po chemoterapijos.“, „<...> užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą susidūrus Jūsų organizmui su ligų sukėlėjais.“, „Yra manoma, kad šis produktas yra veiksmingas gydant vėžį, gal būt galėtų padėti net ŽIV atveju.“.

- *kurie nurodo ypatingas, išskirtines maisto produkto savybes, kurių galimai jis neturi dėl ko vartotojas gali būti klaidinamas:* „Tai natūralus produktas <...>“.

- *kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:* „<...> kurio sudėtyje gausu alkyloglicerolio, veikiančio baltąsias kraujo ląsteles.“, „Ši medžiaga [alkilglicerolis] atstato raudonųjų kraujo čiulpų funkcijas <...>“.

- *kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:* „Alkilglicerinas yra imunostimuliatorius, <...>“, „<...> užtikrina patikimą imuninės sistemos veikimą susidūrus Jūsų organizmui su ligų sukėlėjais.“, „Sustiprinkite savo imuninę sistemą ir būkite sveiki su BIOMARE IMMUNO 100 CAPS.!“.

b) „Bodyflex® Combi“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą bei savybes:* „Tai preparatas skirtas reumatoidinių artritų gydymui, kuris skandinavijoje sėkmingai naudojamas daugiau nei 10 metų.“.

Kaip minėta aukščiau, UAB „Viva Pharma“ interneto tinklalapiuose www.suomiskipapildai.lt, www.100metu.lt, www.vaistine.lt, www.vaistai.lt pateikiama informacija apie minėtus maisto papildus, galėjo nepagrįstai sudaryti įspūdį, kad jie padės nuo aukščiau minėtų sveikatos sutrikimų ir turės profilaktinį poveikį organizmui. Atsižvelgiant į tai, teigtina, jog reklamose pateikta informacija galėjo daryti poveikį vartotojų ekonominiam elgesiui, t.y. paskatinti vartotojus įsigyti UAB „Viva Pharma“ reklamuojamus maisto papildus: „BODYFLEX® Combi“ ir „Biomare Immuno“.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Viva Pharma“ minėti maisto papildai nėra vaistiniai preparatai, todėl jie negali būti reklamuojami nurodant vaistinio preparato savybes. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsniu, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Vartotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto produktus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto produktų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Viva Pharma“, reklamuodamas minėtus maisto produktus, vartojo teiginius, kuriais nurodė ir užsiminė apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, o tai neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų. Tuo UAB „Viva Pharma“ pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą.

3. Dėl UAB „Viva Pharma“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, kad UAB „Viva Pharma“ teisės aktus pažeidžiančią reklamą skleidė apie 2 maisto papildus 4 skirtinguose interneto tinklalapiuose. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė ir į tai, jog skleista minėtų maisto papildų reklama galėjo būti aktuali itin plačiam asmenų ratui, be to, maisto papildų reklamoje bendrovė vartotojo teiginius, susijusius su vėžiniais susirgimais bei ŽIV („Vitaminas E yra svarbus antioksidantas, <...> slopinantis daugelio kenksmingų medžiagų, sukeliančių riziką susirgti vėžiu, poveikį <...>.“; „Yra manoma, kad šis produktas yra veiksmingas gydant vėžį, gal būt galėtų padėti net ŽIV atveju.“).

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgė į tai, kad UAB „Viva Pharma“ minėtų maisto papildų ir maisto produktų reklamos buvo skleidžiamos interneto tinklalapiuose www.suomiskipapildai.lt, www.100metu.lt, www.vaistine.lt, www.vaistai.lt, taigi pasiekiamos įvairiais interneto tinklalapiais ne regioniniu, o nacionaliniu mastu. Atsižvelgta į tai, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-08-11 nutartimi Nr. A492-2642/2011 konstatavo, jog informacija internete yra prieinama žymiai didesnei daliai vartotojų negu spausdintuose leidiniuose, todėl pažeidimo mastas turi būti vertinamas kaip didelis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgė į tai, kad UAB „Viva Pharma“ minėtų maisto papildų ir maisto produktų reklamos buvo skleidžiamos: www.suomiskipapildai.lt laikotarpiu nuo 2015-08-20 iki 2016-01-07; www.100metu.lt laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2015-09-29; www.vaistine.lt laikotarpiu nuo 2015-05-20 iki 2015-10-02; www.vaistai.lt laikotarpiu nuo 2009-12-23 iki 2015-09-26. Atsižvelgiant į tai, jog interneto tinklalapyje www.100metu.lt reklama skleista daugiau negu 3 metus, o interneto tinklalapyje www.vaistai.lt - beveik 6 metus, pažeidimo trukmė vertinama kaip itin ilga, tačiau Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsižvelgė ir į parduotų maisto papildų vienetų skaičių per minėtą sklaidos laikotarpį.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad UAB „Viva Pharma“ bendradarbiavo, teikė prašomus dokumentus, nutraukė teisės aktų neatitinkančios reklamos skleidimą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija sunkinančių aplinkybių nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio straipsnio 1, 5, 7 ir 9 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Viva Pharma“ 500 (penkių šimtų) eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas